

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Географічний факультет

Кафедра географії України та регіоналістики

“ЗАТВЕРДЖУЮ”
Декан географічного факультету

 Мирослав ЗАЯЧУК

“29” серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
ВСТУП ДО СПЕЦІАЛЬНОСТІ

обов'язкова

Освітньо-професійна Регіональний розвиток і просторове планування програма

Спеціальність С6 Географія та регіональні студії

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика та інформація

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

Факультет географічний

Мова навчання українська

Чернівці 2025 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Регіональний розвиток і просторове планування».

Розробник:

Данілова Ольга Миколаївна – доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Викладач, що забезпечує читання даної навчальної дисципліни:

Данілова Ольга Миколаївна – доцент кафедри географії України та регіоналістики, кандидат сільськогосподарських наук, доцент.

Погоджено з гарантом ОП _____ Іван КОСТАЩУК

(підпис)

Затверджено на засіданні кафедри географії України та регіоналістики
Протокол № 12/1 від «28» серпня 2025 року

Завідувач кафедри _____ Іван КОСТАЩУК

(підпис)

Схвалено навчально-методичною радою географічного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Голова навчально-методичної ради _____ Наталя АНДРУСЯК

(підпис)

Мета навчальної дисципліни: формування сукупності теоретичних знань і практичних навичок з управління регіональним розвитком і просторовим плануванням у контексті загального уявлення сутності, характеру і специфіки майбутньої професійної діяльності.

Пререквізити. Навчальна дисципліна викладається у першому семестрі і формує основу для подальшого вивчення фахових дисциплін.

Результати навчання. Вивчення навчальної дисципліни зорієнтоване на забезпечення низки загальних та фахових компетентностей здобувачів ОП, зокрема:

ЗК 1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово;

ЗК 8. Навички міжособистісної взаємодії;

ЗК 11. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 12. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя;

ЗК 13. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності;

СК 1. здатність брати участь у плануванні та виконанні наукових та науково-технічних проектів, в тому числі міжнародних, що будуть висвітлювати особливості впливу глобалізації на регіони та просторові моделі їх економіки;

СК 2. Здатність застосовувати знання і розуміння основних характеристик, процесів, історії і складу природи та суспільства, а також причинно-наслідкових зв'язків розвитку та взаємодії природи і суспільства й уміння їх використовувати у професійній, соціальній та педагогічній діяльності;

СК 8. самостійно досліджувати природні матеріали та статистичні дані (у відповідності до спеціалізації) в польових і лабораторних умовах, описувати, аналізувати, документувати і презентувати результати;

СК 11. Здатність працювати в колективах виконавців, у тому числі в міждисциплінарних проектах, застосовувати навички методів проектування, моделювання та управління процесами регіонального розвитку та проводити їх оцінку та експертизу.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати, розуміти і вміти використовувати на практиці базові поняття з теорії географії, а також світоглядних наук;

ПРН 2. Знати і розуміти основні види географічної діяльності, їх поділ;

ПРН 3. Пояснювати особливості організації географічного простору та знати базові уявлення про територіальну організацію суспільства, концепції територіальних структур;

ПРН 6. Використовувати інформаційні технології, картографічні та геоінформаційні моделі в галузі географічних наук та регіональних досліджень;

ПРН 7. Визначати основні характеристики, процеси, історію і склад ландшафтної оболонки та її складових.

ПРН 8. Застосовувати моделі, методи фізики, хімії, геології, екології, математики, інформаційних технологій тощо при вивченні природних та суспільних процесів формування і розвитку геосфер

ПРН 9. Аналізувати склад і будову природних і соціосфер (у відповідності до спеціалізації) на різних просторово-часових масштабах.

ПРН 10. Знати цілі сталого розвитку та можливості своєї професійної сфери для їх досягнення, в тому числі в Україні, а також особливості процесів глобалізації економічного, соціального, політичного, культурного і духовного розвитку людства, головні закономірності розвитку глобальних проблем та глобалістики.

ПРН 11. Дотримуватися морально-етичних аспектів досліджень, чесності, професійного кодексу поведінки.

Опис навчальної дисципліни
Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			Кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	1	1	5,0	150	30	30	-	-	90	-	екзамен

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні	с.р.
1	2	3	4	5
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи регіонального розвитку				
Тема 1. Вступ до курсу. Професія «менеджер (управитель) регіонального розвитку»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.	13	2	2	9
Тема 2. Територіальні відношення та функції території	13	2	2	9
Тема 3. Регіоналізм і регіоналізація: основні поняття та типологія	13	2	2	9
Тема 4. Концепції регіонального розвитку	18	4	4	10
Тема 5. Форми розміщення й територіальної організації продуктивних сил регіону	18	4	4	10
Змістовий модуль 1	75	14	14	47

Змістовий модуль 2. Управління регіональним розвитком				
Тема 6. Основи регіонального управління	10	2	2	6
Тема 7. Інституційне забезпечення управління регіональним розвитком	10	2	2	6
Тема 8. Планування та прогнозування розвитку територій	14	4	4	6
Тема 9. Територіальне (просторове) планування	10	2	2	6
Тема 10. Інституційна підтримка розвитку територій.	10	2	2	6
Тема 11. Розвиток регіонів у конкурентному ринковому середовищі	11	2	2	7
Тема 12. Інвестиційна привабливість територій. Маркетинг територій.	10	2	2	6
Змістовий модуль 2	75	16	16	43
Разом	150	30	30	90

Тематика лекційних занять з переліком питань

Тема 1. Вступ до курсу. Професія «менеджер (управитель) регіонального розвитку»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.

1. Мета, завдання, об'єкт, предмет курсу.
2. Професія «Менеджер (управитель) регіонального розвитку».
3. Основні обов'язки менеджера регіонального розвитку.
4. Основні вимоги до менеджерів.
5. Посадова інструкція менеджера (управителя) регіонального розвитку.
6. Значення менеджерів (управлінців) регіонального розвитку у підвищенні ефективності функціонування сучасних територіальних громад.

Тема 2. Територіальні відношення та функції території

1. Територія, геотерія: сутнісні підходи до трактування
2. Територіальні відношення
3. Функції території
4. Територіальні процеси

Тема 3. Регіоналізм і регіоналізація: основні поняття та типологія

1. Сучасні підходи до трактування сутності поняття «регіон»
2. Класифікація та типологія регіонів
3. Регіоналізація як політико-правове явище та процес перерозподілу владних повноважень: поняття, напрямки, види

Тема 4. Концепції регіонального розвитку

1. Еволюція концепцій регіонального розвитку.
2. Теорії і концепції комулятивного зростання.
3. Теорії і концепції зростання за рахунок конкурентних переваг регіону
4. Сучасні теорії і концепції регіонального розвитку

Тема 5. Форми розміщення й територіальної організації продуктивних сил регіону

1. Територіальна організація та структура продуктивних сил. Зміст і складові територіальної структури господарства.
2. Територіальний поділ праці та його вплив на структуру господарства. Різновиди територіального поділу праці.

3. Методичні аспекти дослідження територіальної організації та структури продуктивних сил регіону.

Тема 6. Основи регіонального управління

1. Сутність регіонального управління, його зв'язок з регіональною політикою.
2. Завдання і принципи державної регіональної політики.
3. Принципи, методи, інструменти регіонального менеджменту.

Тема 7. Інституційне забезпечення управління регіональним розвитком

1. Сутність інституційного забезпечення регіонального управління
2. Суб'єкти державної регіональної політики
3. Вертикальна та горизонтальна координація в умовах багаторівневого управління регіональним розвитком

Тема 8. Планування та прогнозування розвитку територій

1. Планування і прогнозування (сутність, види, значення), як невід'ємні складові процесу управління розвитком територій.
2. Методи прогнозування і планування
3. Цільова комплексна програма розвитку території
4. Використання інформаційних технологій, картографічних та геоінформаційних моделей в плануванні та прогнозуванні розвитку територій

Тема 9. Територіальне (просторове) планування

1. Становлення та розвиток просторового планування в країнах Європейського Союзу
2. Територіальне (просторове) планування в Україні: передумови формування та виклики трансформаційного періоду

Тема 10. Інституційна підтримка розвитку територій.

1. Сутність інституційної підтримки розвитку територій
2. Агенції регіонального розвитку
3. Кластери
4. Технопарки
5. Вільні економічні зони

Тема 11. Розвиток регіонів у конкурентному ринковому середовищі

1. Напрями зміцнення конкурентних позицій регіональних систем.
2. Обмеження та негативні фактори в формуванні конкурентоспроможності регіону
3. Найважливіші конкурентні позиції у взаємодії регіонів. Експертна оцінка конкурентних позицій регіонів

Тема 12. Інвестиційна привабливість територій. Маркетинг територій.

1. Види, форми, ознаки інвестиційної привабливості регіону.
2. Інвестиційний клімат, інвестиційний паспорт громади.
3. Маркетинг територій

Тематика практичних занять з переліком завдань

Практична робота №1. Створення асоціативної карти регіонів України.

1. Проаналізувати сучасні наукові підходи до поняття ідентичності в науковій літературі. Заповнити таблицю із визначенням терміну «ідентичність» різними авторами.

2. Ознайомитись із сутністю асоціативних карт та можливостями їх створення.
3. Побудувати асоціативну карту регіонів (у розрізі областей).
4. Розв'язати тестові завдання (тема №1)

Практична робота №2. Територіальні відношення

1. Проаналізувати регіон (регіон на вибір) з точки зору територіальних відношень. Визначити їх переваги та недоліки.
2. Обговорити дискусійні питання за темою №2
3. Розв'язати тестові за темою №2

Практична робота №3. Регіон як об'єкт суспільно-географічних досліджень.

1. З'ясувати і письмово записати, що таке «ареал», «зона», «район», «регіон» та як співвідносяться ці поняття, розташовуючи їх в ієрархічному порядку.
2. Дати визначення поняття регіону з точки зору територіального (географічного), природно-ресурсного, економічного, соціально-економічного, адміністративного (державно-правового), організаційно-управлінського, політичного, історико-культурного, гео- або зовнішньополітичного, зовнішньоекономічного, системного, інтегрального, змішаного, комплексного підходів. Результати оформити у вигляді таблиці.
3. Побудувати 3-4 схеми класифікації регіонів у зарубіжних країнах (наприклад, типи регіонів в індустріально розвинених країнах Європи) (класифікація Марінеїлі-Рішиєрі (Marineili-Ricchieri), класифікація Тоши (Toschi), класифікація Вітлесеї (Whittlesey), класифікація Хагета (Haggett), класифікація Фремона (Fremont), класифікація Лі Донні (Li Dormi), класифікація Мейєра (Meyer).
4. Провести класифікацію регіонів України за різними ознаками. Побудуйте відповідні картосхеми

Практична робота №4. Сучасні концепції регіонального розвитку.

1. З'ясувати і оформити у вигляді таблиці сутність та відмінності понять «економічний розвиток», «соціально-економічний розвиток», «розвиток економіки (країни, регіону, міста)».
2. Ознайомитись з моделями регіонального розвитку. Результати оформити у вигляді таблиці. (Модель – Сутність (Автор) – Регіон реалізації)
3. Ознайомитись зі змістом основних теорій і концепцій регіонального розвитку. Заповнити систематизуючу таблицю (Концепція – Автор, рік виникнення – Сутність концепції).
4. За однією з теорій, або концепцій регіонального розвитку (на вибір студента) підготувати презентацію, в якій більш детально відобразити основні її положення.

Практична робота № 5. Форми розміщення і територіальна організація продуктивних сил регіону

1. Обговорити дискусійні питання теми: галузева і територіальна структура регіону, рівень економічного розвитку, система показників економічної ефективності, структурна перебудова економіки, її пріоритети, відновлення економіки України
2. Проаналізувати територіальну організацію галузі промисловості (на прикладі будь-якої галузі). Виділити основні структурні складові. Результати оформити у вигляді таблиці (Галузь – Район- Промисловий вузол – Промисловий центр – Промисловий пункт)
3. Вирішити задачу на розрахунок величини приведених витрат.
4. Розв'язати ситуаційне завдання.

Практична робота №6. Взаємодія «центр - регіони», недержавні інститути.

1. Визначити специфіку державних, регіональних і місцевих органів влади з питань формування та реалізації державної регіональної політики.
2. Сформулювати основні принципи та дослідити механізми вертикальної та горизонтальної взаємодії «центр – регіони», недержавних інституцій.
3. Підготувати аналітичну записку і/або принципову схему взаємодії партнерів при розробленні і реалізації стратегії регіонального розвитку

Практична робота №7. Формування моделі регіонального розвитку сучасної України.

1. Ознайомитись із офіційними документами з питань сучасної соціально- економічної і політичної ситуації в країні, політичної, адміністративної та ін. інституційних реформ, зарубіжного досвіду модернізації системи регіонального управління.
2. Узагальнити власні спостереження щодо практичної реалізації реформи системи регіонального управління на сучасному етапі розвитку України.
3. Розв'язати ситуаційне завдання по темі

Практична робота №8. Застосування методів планування та прогнозування на регіональному рівні. Розробка місцевої (обласної, районної, міської) програми соціально-економічного розвитку та цільової програми: процедура та складові

1. Ознайомитись із місцевими комплексними та цільовими програмами та їх роллю у плануванні розвитку територій і взаємозв'язками.
2. Заповнити таблицю, визначивши послідовність виконання заходів для кожного етапу розробки програми соціально- економічного розвитку області, району, міста.

Практична робота №9. Визначення перспективних напрямів розвитку територіальної громади методом SWOT-аналізу

1. Ознайомитись із методикою проведення SWOT-аналізу.
2. Виокремити сильні та слабкі сторони, можливості та загрози у контексті обраної здобувачем проблематики (економіка, екологія, туризм, демографія, інфраструктура та ін).
3. Побудувати матрицю SWOT-аналізу для обраної проблематики громади.

Практична робота №10. Стратегія розвитку територіальної громади.

1. Ознайомитись із Стратегією розвитку територіальної громади (громада на вибір студента).
2. Проаналізувати її структурні складові, із виокремленням етапів, ресурсного забезпечення, методики та методів, залучених стейкхолдерів. Результати представити у вигляді аналітичної таблиці.
3. Побудувати авторську матрицю SWOT-аналізу для обраної громади у контексті подальших перспектив розвитку.

Практична робота №11. Технопарки та кластери, як елементи інституційної підтримки розвитку територій.

1. Дослідити особливості, принципи функціонування, структуру, основні напрями діяльності та результативність технопарків (на прикладі окремого технопарку за вибором студента). Результати досліджень представити у презентації.
2. Дослідити особливості, принципи функціонування, структуру, основні напрями діяльності та результативність кластерів (на прикладі окремого кластера за вибором студента). Результати досліджень представити у презентації.
3. Розв'язати тестові за темою №11

Практична робота №12. Розробка стратегій маркетингу території. Бренд територіальної

громади.

1. Використовуючи аналітичні матеріали про стан розвитку обраної території (оберіть територію для аналізу (конкретне місто, село, селище, район, область).) визначте та аргументуйте, які саме територіальні продукти на ній представлені, виокреміть пріоритетні. Узагальнення відобразіть у таблиці.
2. Визначте ключові стратегії (іміджу, привабливості, інфраструктури, персоналу), що складатимуть ядро Стратегії маркетингу обраної території. Визначте ключові інструменти, які доречно було б застосувати та наведіть приклади. Результати сформуєте у вигляді таблиці.
3. Розв'язати тестові за темою №12

Завдання для самостійної роботи здобувачів освіти

Самостійна робота з навчальної дисципліни «Вступ до спеціальності» спрямована на узагальнення, засвоєння та закріплення знань по кожній темі.

Вона включає такі види робіт: опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносяться на самостійне вивчення.

Назва теми	Завдання для самостійної роботи	К-сть годин
Тема 1. Вступ до курсу. Професія «менеджер (управитель) регіонального розвитку»: зміст, характер та сфера майбутньої професійної діяльності.	Теоретичний огляд методів мотивації етичної поведінки та способи підвищення морального рівня управлінців.	9
Тема 2. Територіальні відношення та функції території	Теоретичний огляд способів кількісного обчислення географічного положення.	9
Тема 3. Регіоналізм і регіоналізація: основні поняття та типологія	Теоретичний огляд регіоналізму і регіоналізації як загальносвітового трансформаційного процесу	9
Тема 4. Концепції регіонального розвитку	Проаналізувати теорію «осей розвитку», теорію «нерівномірного географічного розвитку», концепцію регіональних інноваційних систем, концепцію «розумної спеціалізації» (Smart-спеціалізації) регіонів, теорію «інформаційного суспільства», концепції меж розвитку та сталого розвитку. Виявити їх переваги та недоліки	10
Тема 5. Форми розміщення й територіальної організації продуктивних сил регіону	Теоретичний огляд секторальної структури та просторової організації економіки регіону. Аналіз показників економічного та соціального розвитку регіонів.	10
Тема 6. Основи регіонального управління	Теоретичний огляд законодавчої бази регіонального розвитку в Україні. ЗУ «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України», «Про планування і забудову територій», «Про місцеве самоврядування», «Про місцеві державні адміністрації», «Бюджетний кодекс України», «Про	6

	добровільне об'єднання територіальних громад» та ін.	
Тема 7. Інституційне забезпечення управління регіональним розвитком	Теоретичний огляд основних категорій менеджменту регіонального розвитку	6
Тема 8. Планування та прогнозування розвитку територій	Теоретичний огляд інформаційного забезпечення планово-прогнозої роботи. Види планування територій. Сучасний стан планування територій в Україні та його місце у вирішенні проблем регіонального розвитку. Розробка плану відновлення України.	6
Тема 9. Територіальне (просторове) планування	Теоретичний огляд планування території на місцевому рівні для об'єднаної територіальної громади. Моніторинг і оцінка реалізації планувальних документів із відновлення та розвитку територіальних громад	6
Тема 10. Інституційна підтримка розвитку територій.	Теоретичний огляд проблеми інституційної підтримки регіонального розвитку в Україні.	6
Тема 11. Розвиток регіонів у конкурентному ринковому середовищі	Теоретичний огляд видів конкурентоспроможності. Оцінка конкурентоспроможності України в порівнянні з країнами світу	7
Тема 12. Інвестиційна привабливість територій. Маркетинг територій.	Дати оцінку регіональним особливостям та проблемам інвестиційної діяльності в Україні. Розробити туристичний брендинг об'єднаної територіальної громади (територіальна громада за вибором здобувача)	6

*Питання, винесені на самостійне опрацювання, включені до поточного і підсумкового контролю (екзамен).

Методи навчання

Словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо).

Практичні методи (практичні заняття, ситуаційні завдання (індивідуальні або командні).

Наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо).

Робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами.

Самостійна робота над питаннями, окресленими програмою ОК.

Тренінги, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.

Реферативні та пошукові дослідження.

Система контролю та оцінювання

У процесі оцінювання навчальних досягнень застосовуємо методи усного і письмового контролю, зокрема такі **засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання:**

засоби усного контролю: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, презентації результатів виконаних практичних завдань, ситуаційних завдань, кейсів.

засоби письмового контролю: контрольні роботи, тестування, самостійні роботи, виконання вправ.

засоби самоконтролю: уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Форми контролю

Форми поточного контролю – тести, письмові роботи (практичні роботи, модульні), усне індивідуальне та фронтальне опитування.

Форма підсумкового контролю – екзамен.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань студента. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Розподіл балів, які отримують здобувачі освіти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)														Кількість балів (екзамен)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2										
Т №1	Т №2	Т №3	Т №4	Т №5	МК №1	Т №6	Т №7	Т №8	Т №9	Т №10	Т №11	Т №12	МК № 2		
4	5	4	6	6	5	3	4	4	4	3	3	4	5	40	100

Загальна кількість балів, яку студент може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (екзамену).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовий модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30 балів (15 балів за виконання практичних робіт, 10 балів – самостійна робота; 5 балів – контрольна робота); 2 модуль – 30 балів (18 балів за виконання практичних робіт, 7 балів – самостійна робота; 5 балів – контрольна робота).

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

100-бальна шкала	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	
		Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
90-100	Відмінно	A	відмінно
80-89	Добре	B	дуже добре
70-79		C	добре
60-69	Задовільно	D	задовільно
50-59		E	достатньо
35-49	Незадовільно	FX	(незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34		F	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Перелік питань для самоконтролю й контролю навчальних досягнень здобувачів освіти

1. Розкрийте сутність поняття «територія», «геоторія».
2. Розкрийте сутність поняття «територіальні відношення».
3. Розкрийте сутність та складові економіко-географічного положення території.
4. Розкрийте сутність та складові фізико-географічного положення території.
5. Охарактеризуйте змістовний розподіл функцій території.
6. Розкрийте сутність процесів геопросторової диференціації. Наведіть приклади
7. Розкрийте сутність поняття «регіон».
8. Розуміння регіону: історичне, адміністративно-територіальне, економічне, геополітичне.
9. За якими критеріями класифікують регіони?
10. Охарактеризуйте тримірну типологізацію регіонів.
11. Розкрийте сутність поняття «регіоналізм». Основні класифікації регіоналізму.
12. Проаналізуйте відмінність між «регіоналізмом» і «регіоналізацією».
13. Розкрийте сутність поняття «регіоналізація».
14. Розкрийте сутність понять «розвиток», «економічний розвиток», «соціально-економічний розвиток», «регіональний розвиток», «стійкий розвиток»
15. Охарактеризуйте теорії і концепції кумулятивного зростання.
16. Розкрийте теорії і концепції зростання за рахунок конкурентних переваг регіону
17. Розкрийте сучасні теорії і концепції регіонального розвитку.
18. Охарактеризуйте класичні теорії розміщення.
19. Охарактеризуйте принципи регіональних досліджень.
20. Розкрийте основні підходи до трактування менеджмент регіонального розвитку.
21. Охарактеризуйте методи, які використовуються в менеджменті регіонального розвитку.
22. Розкрийте сутність та складові поняття «продуктивні сили».
23. Розкрийте основні закономірності розміщення продуктивних сил.
24. Охарактеризуйте основні принципи розміщення продуктивних сил.
25. Розкрийте сутність теорії центральних місць В. Крісталлера.
26. Охарактеризуйте фактори розміщення продуктивних сил.
27. Розкрийте сутність регіоналізація і глобалізації, як світових закономірностей розвитку регіонів.
28. Охарактеризуйте особливості територіальної структури економіки регіону.
29. Розкрийте сутність поняття «територіальний поділ праці (ТПП)»
30. Охарактеризуйте різновиди територіального поділу праці.
31. Охарактеризуйте коефіцієнти для визначення галузей спеціалізації
32. Як визначають показник загального рівня спеціалізації економічного району?
33. Як визначають рівень комплексного розвитку господарства району?
34. Розкрийте сутність територіально-виробничих комплексів.
35. Які є типи ТВК залежно від набору функцій?
36. Спеціальні (вільні) економічні зони: сутність, внесок у розвиток регіону
37. Охарактеризуйте особливості інституційного забезпечення розвитку регіону
38. Розкрийте етапи розвитку інституційного забезпечення державної регіональної політики в Україні.
39. Охарактеризуйте основних суб'єктів державної регіональної політики в Україні
40. Професія «Менеджер (управитель) регіонального розвитку». Розкрийте основні завдання та обов'язки менеджера з регіонального розвитку.
41. Розкрийте основні вимоги до менеджерів-управителів регіонального розвитку.
42. Посадова інструкція менеджера (управителя) регіонального розвитку.
43. EURADA (Європейська асоціація агенцій регіонального розвитку): внесок у розвиток регіонів.
44. Сутність та види вертикальної та горизонтальна координації в умовах багаторівневого

управління регіональним розвитком.

45. Охарактеризуйте основні принципи ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування і органів державної виконавчої влади.
46. Розкрийте сутність прогнозування і планування, як двох стадій єдиного послідовного процесу управління розвитком територій.
47. Охарактеризуйте основні критерії для класифікації планування.
48. Розкрийте сутність та охарактеризуйте методи прогнозування розвитку територій.
49. Охарактеризуйте методи планування розвитку територій.
50. Охарактеризуйте призначення та структурні складові цільової комплексної програми розвитку територій.
51. Розкрийте сутність територіальне планування та охарактеризуйте його різновиди.
52. Розкрийте сутність інституційної підтримки розвитку територій
53. Охарактеризуйте кластерні утворення та їх значення для розвитку територій
54. Технопарки, як інноваційні структури. Розкрийте їх внесок у розвиток територій.
55. Розкрийте сутність інвестиційної привабливості територій. Регіональна інвестиційна політика.
56. Розкрийте сутність маркетингу та брендингу територій.

Зарахування результатів неформальної освіти

Відповідно до «Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти) (протокол № 16 від 25 листопада 2024 року) (<https://www.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf>) здобувачі освіти мають можливість на зарахування окремих видів робіт в рамках ОК на основі результатів отриманих шляхом неформальної та/або інформальної освіти.

Рекомендована література

Основна література

1. Гусева Н. В. Практикум з проблем регіонального розвитку: Методичні рекомендації до аудиторної та самостійної роботи магістрантів, які навчаються за спеціальністю 106. Географія освітньо-професійною програмою «Економічна та соціальна географія». Харків, 2018. 151 с. URL : <http://surl.li/evkmx>
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Регіональна економіка: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів закладів вищої освіти. Харків, 2018. 284 с. URL : <http://surl.li/evkho>
3. Мезенцев К.В., Підгрушний Г. П., Мезенцева Н. І Регіональний розвиток в Україні: суспільно- просторова нерівність і поляризація: Монографія. Київ : ДП «Прінт Сервіс», 2014. 132 с. URL : http://www.geokyiv.org/pdf/Reg_development_in_Ukraine.pdf
4. Михайленко Е.Б. Регіоналістика. Класичні і сучасні підходи. 2018. URL : https://stud.com.ua/180017/politologiya/regionalistika_klasichni_i_suchasni_pidhodi
5. Менеджмент регіонального розвитку: навчально-методичний комплекс з дисципліни [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 81 с. URL : https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34770/1/MRR_NMK.pdf
6. Менеджмент регіонального розвитку: конспект лекцій [Електронний ресурс]: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 149 с. URL : https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34768/1/MRR_Konspekt.pdf
7. Методичні рекомендації зі здійснення моніторингу і оцінки реалізації планувальних

- документів із відновлення та розвитку територіальних громад. URL : 2023.
<http://surl.li/pcjrp>
8. Посібник з питань просторового планування для уповноважених органів містобудування та архітектури об'єднаних територіальних громад підготовлено радниками з просторового планування Групи радників з впровадження державної регіональної політики в Україні Програми «U-LEAD з Європою»: Тетяною Криштоп (Україна), Раймундом Рисем (Польща), Любіцею Кошелюк (Хорватія). URL : <https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/347/1.pdf>
 9. Регіональне управління : навч. посіб. / М. М. Іжа, Л. Л. Приходченко , С. Є. Саханенко та ін. ; за заг. ред. Л. Л. Приходченко. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2020. 652 с. URL : http://www.oridu.odessa.ua/9/buk/obl_ru_navpos.pdf
 10. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Яворська В.В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с. URL : <http://surl.li/evkah>
 11. Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С. Планування територій: навч. посіб. Херсон, 2014. 268 с

Додаткова література

1. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14>
2. Закон України «Про планування і забудову території». URL: <http://surl.li/bzgj>
3. Закон України «Про місцеве самоврядування». URL : <http://surl.li/evlxx>
4. Закон України «Про місцеві державні адміністрації». URL: <http://surl.li/evlxz>
5. Закон України «Бюджетний кодекс України». URL : <http://surl.li/cjscu>
6. Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад». URL: <http://surl.li/upso>
7. Закон України «Про Генеральну схему планування території України». <http://zakon.rada.gov.ua/>
8. Децентралізація влади: як зберегти успішність в умовах нових викликів? Аналітична доповідь. – Національний інститут стратегічних досліджень. Київ, 2018. 21 с.
9. Гречко Т.К., Лісовський С.А., Романюк С.А., Руденко Л.Г. Публічне управління в забезпеченні сталого (збалансованого) розвитку: [навч. посіб.]. Херсон: Грінь Д.С., 2015. 264 с. URL : <https://igu.org.ua/sites/default/files/pdf-text/public-management.pdf>
10. Данілова О.М. Регулювання й управління розвитком туристичних ресурсів. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах/ В. П. Руденко, В.Я.Вацеба, В.Н.Підгірна та ін. Чернівці, 2019. С.374-394. URL : <http://surl.li/ourzu>
11. Данілова О.М. Управління маркетинговою діяльністю підприємств туристичної сфери. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах. В. П. Руденко, В.Я.Вацеба, В.Н.Підгірна та ін. Чернівці, 2019. С.122-185. URL : <http://surl.li/ourzu>
12. Данілова О.М., Ємчук Т.В. Заповідна справа та організація туристично-рекреаційної діяльності на територіях природно-заповідного фонду: навч. посібник . Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 328 с.
13. Данілова О.М. Менеджмент лісорекреаційних ресурсів. Менеджмент туристичної індустрії: підручник у 3-ох частинах/ В. П. Руденко, В.Я.Вацеба, В.Н.Підгірна та ін. Чернівці, 2019. С.273-299. URL : <http://surl.li/ourzu>
14. Підгірна В.Н., Данілова О.М. Характеристика системи менеджменту туристичної індустрії на сучасному етапі. Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 31(70). 1. 2020. С. 65-71. URL : <http://surl.li/pcjvq>

15. Zablotska, N., Danilova, O., & Salii, M. (2022). Resettlement features of population of Ternopil oblast in the context of new administrative and territorial system. Часопис соціально-економічної географії, 32, 52-60. URL : <https://periodicals.karazin.ua/socecongeo/article/view/21448>
16. Заблотовська Н.В., Данілова О.М., Білоус Ю.П., Осташек П. Д. Формування екомережі локального рівня на прикладі проектування екомережі Вижницького району Чернівецької області. Український журнал природничих наук. 2023. № 6. С. 113-124. URL : <https://doi.org/10.32782/naturaljournal.6.2023.12>
17. Проект Плану відновлення України URL : <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/justice.pdf>

Посилання на інформаційні ресурси

Децентралізація в Україні. URL : <https://decentralization.gov.ua/>

Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України. URL : <https://idss.org.ua/index>

Міжнародний центр перспективних досліджень. URL : <https://icps.com.ua/>

Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури України. URL : <https://mtu.gov.ua/content/hto-mi-e.html>

Національний інститут стратегічних досліджень. URL : <https://niss.gov.ua/>

РЕГІОНЕТ. Всеукраїнська мережа фахівців і практиків з регіонального та місцевого розвитку URL : <http://surl.li/lsizc>

Законодавство України. URL : <https://www.rada.gov.ua/news/zak>

Офіційний сайт Державної служби статистики. URL : www.ukrstat.gov.ua

Офіційний сайт інституту економічних досліджень і політичних консультацій. URL : <http://www.ier.com.ua/ua>

Офіційний сайт Міністерства розвитку економіки України. URL : <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>

Офіційний сайт наукової бібліотеки ім. Максимовича. URL : <http://www.library.univ.kiev.ua/ukr/title4.php3>

Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень при Президенті УКРАЇНИ. URL : <http://www.niss.gov.ua/articles/245/>

Офіційний сайт національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського. URL : <http://www.nbu.gov.ua/>

Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. О.Разумкова. URL : <https://razumkov.org.ua/>

ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Викладання ОК «Вступ до спеціальності», контроль й оцінювання знань і вмінь студентів спрямовані на дотримання вимог академічної доброчесності ([Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf) (<https://www.chnu.edu.ua/media/jxdfs0zb/etychnyi-kodeks-chernivetsko-ho-natsionalnoho-universytetu.pdf>), [Положення про виявлення та запобігання плагіату в Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича](https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf) (<https://www.chnu.edu.ua/media/n5nbzwwgb/polozhennia-chnu-pro-plahiat-2023plusdodatky-31102023.pdf>)).

Студенти несуть особисту відповідальність за випадки їхнього порушення, враховуючи плагіат, списування, підказування тощо. У разі виявлення академічної недоброчесності вперше бали, зараховані студентіві/ці за виконане завдання, скасовуються. Повторна практика недоброчесності може призвести до анулювання всіх нарахованих за курс балів.